

„СОЮЗ“ НАРОДНА ЧАСОПИСЬ виходить що тиждня в четвер.	
РЕДАКЦІЯ: 166 East 4th Street, New York.	
ПЕРЕДПЛАТА:	
На цілий рік	\$1.50
На пів року	.75
Поодинокое число	3ц.

СОЮЗ

Published Every Thursday	
"SOJUZ" PUBLISHING COMPANY.	
OFFICE: 166 East 4th Street, New York.	
SUBSCRIPTION:	
One year	\$1.50
Six months	.75
Single copy	3c.

Часопись для руского народа в Америці.

Entered as second-class matter August 14, 1908 at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

№. 10. Нью-Йорк. Н. Й., Четвер 11 марца 1909.

New York, N. Y., Thursday, March 11, 1909. Vol II.

Ми сини славних предків.

„Ми сини славних предків“ наша історія минувшини велика, ми зрівнаємося зі всіми другими культурними народами, ми покажем суцостатам, що ще сила й воля в нас, ми звернем темноти ярмо, ми зробимо суд над гнобителями, ми покажем, що з нами ще вороги муть числитися і десятикі подібних кличів читаєм роками по руских часописах, сотки равів почуєм такі оклики по вісах.

І хтось, хто би глядів на наше жите-буте в Америці поверховно, себто студіював наш розвій житевий після часописей і віс, подумав би собі: Но справді сини наших давних предків в нічим їм не уступають. Та сама кров, що оживляла духа повного посвята для спільного добра, та сама кров пробігає по жилах ще і тепер у їх синів. Гріх було б сумнівати ся, що наше племя занепасть ся.

Та хай собі так думають ті, що не живуть з нашими поселенцями, що не стикаються ся з їх буденним житем але я позволю собі на цілком противний погляд.

Поминувши на разі всіх „радикалів“ „Українців“ „Гайдамаків“ або иншими словами „езуїтських яничарів“ в Америці, що ідуть рука в руку з клікою езуїтскою, одні несвідомо, другі ради користі, треті знова толкують себе, що не тільки хвилеві компроміси задля добра їх „власної“ робітничої організації, поминувши ціле нетактовне, звірське провадження ся і борбу проти всего що не езуїтске, проти всего що не носить „скапліж“, поминувши що всі ті поступово-просвітні організації суть нічим иншим, як дійною, дурною коровою езуїтських грішпастирів, всі ті товариства і братства то жидівська кобила, що везе копицю жидів на ярмарок, на бізнес, поминувши всіх тих „свідомих вільних синів України“, я хотів би дещо згадати про другу часть наших поселенців з західної Галичини з нагоди двох царославних віс, що відбули ся минувшої неділі в Брукліні і в Неварку.

Бже від довшого часу, як царославна місія на чолі з їх „наймудрішим і найяснійшим“ архипастирем провадить сильно агітацію на поли церковнім між переселенцями з західної Галичини. Увивають ся по всіх плейзах начеб їм хто перцю до носа насипав. Та хай би собі там уганяли, Америка вільна то і дурням вільно бігати по всіх усюдах, але тут не в тім річ. Тут ходить о зрозуміне річи, в який спосіб царославні агітують за своєю „адіно спасительною“ нерозділною церквою, я-

кі доводи дають, що се справді „адіно спасительная“ і чи приклонники їх сліпі овци мають який такий розум, хотя би стільки, що табака в розі, наколи не тільки що слухають всіляких банелюк, але ще й горляють і бють ся „за віру і нарід.“

Зміст промов кожного царославного віса як і двох послідних е майже один і той сам і складає ся не з повна 12 і пів слів відмінного сорта. На кождім царославнім вічу „премудрі соломони“ з обернули нашішниками мають один одинокий аргумент, що до адіно спасительной“ а то: „Одна неразделімая Русь, адіна неразделімая православная вѣра, адіно бо православний Христос“ хто не православний той не Русин, той не християнин а то же і не чоловік, що цар се заступник видимої божеї сили, що рускі рублі установив первозванный апостол Андрей, а свята цариця е заступницею всего християньского православного міра.

Цо таких бесідах звичайно ухвалює ся резолюцію в якій впливає ся повно жовчи на українську ідею і на все що не православне, (резуміє ся на рахунок всіх швіндлерств які поробили попи радикали) а відтак висилають телеграму до святаго цара Миколушки (тата москаликів з під Горлиць) з найнищим чолобїтем і з подякою за щирий дар який заслав „твердим“ поселенцям в особі сьв. Платона.

Ось і такі комедії відграють батюшка з темними лемками. Ті знова дають водити себе за ніс хотя би і до люципера коби тільки православний був, твердячи, що „мягкі“ не мають ані цара, ані руских грошей, а они „тверді“ вже мають всемогучого цара і свої настоящо рускі рублі.

Ось і такі комедії відграють ся на вільній землі, в краю, де борба о жите йде острою ходою не на жарт.

Кінець кінцем дивлячись на роботу двох собі ворожих таборів, дивлячись на се як на спині мягких „радикалів“ сидять езуїти і своїми шпонами тримають ся нечасної шкіри, та дзюбами відривають рештки мяснів, а на спині „твердих“ сидять бородати сатрапи з нагайкою, водкою та російскою табакою в руках, якое не хоче ся вірити, що ми сини давних славних предків, та що такою просвітою зрівнаймо ся „незадовго“ з другими культурними народами.

Та если не возьмемо ся до реальнійшої роботи над собою самими а тим самим і на поли народнім, то дарма що при кождій нагоді будем маніфестувати своє буте піснями: „Не пора“ „Ще не вмерла“ і „Гаразд.“

Новинки.

— Остерігає ся всіх передплатників „Союза“ жадному чоловікови не платити належитости за часопись, доки не викаже ся посьвідкою заосмотреною підписом редактора і одного члена компанії та печаткою. В противнім случаю спілка не відповідає за страту гроша.

Редакція.

— Богатий жебрак. Недавно тому, найдено на улиці в Чикаго бідака, що з голоду і перестуди загинув. Поліція завезла его до шпитала на мійський кошт. По якімсь часі жебрак умер. Наколи слуга шпитальний хотів спалити его лахи, завважив, що в лахах щось шелестить. Розпорочи драгантивий сурдут і найдено в нїм 20 тисяч дол. і контракта власности маєтків жебрака із одних з міст в стеїтї Іллинойс на 30 тисяч дол. Скупар довів себе до смертельної нужди тільки задля гроша. І такі люди бувають на сьвітї!

— Відомо читачам про італійське тайне товариство „чорна рука“. Товариство те займає ся переважно грабежю, яке виконує в спеціальний собі спосіб.

Прим. знають богача, що має багато грошей тай діти. Товариство „чорна рука“ пише до такого богача безіменне письмо, щоб він або сам приніс на означене місце або підкинув певну суму грошей, а наколи того не зробить, то вкрадуть его дитину і мучити будуть своїм способом. Коли би він видав їх бажане поліції, то тоді же його рука котрого небудь їх члена. Волягузи звичайно піддають ся волі тайних розбійників, но відважнійші люди передають справу поліції. Чи один сторож безпеченьства гине з „чорної руки“?

Кілька літ тому, суд в Пенсильвенії чи мало перевішав членів сего Товариства. У них однак се характеристичне, що кождий радше згине, чим видасть других товаришів злочину.

Нью-Йоркський полісмен В. Бул чимало виловив тих пташків в Нью Йорку, але і они не спускали його з ока, хоч був дуже осторожний.

В неділю вечером ішов він 38 улицю несподіючись нічого лихого. Аж чує нараа три стріли з револьверів і рівночасно дроннула его нога, бо одна куляка прошила ему литку. Він кинув оком кругом себе і до гори, та зауважив, що на краю високої каменіці піднялись три люди і побігли дахом в противну сторону. Він засвистав пицалкою, збігло ся більше полісманів, перешукали цілу каменіцю, а подібних людей не нашли. Вула відвезли до шпитала, а він твердить, що напасниками були члени „чорної руки“.

— В присутности тисячу глядачів витягнуто з вязниці в місточку Раквел, Тексас лігва, привязано до желізного палья і живцем спалено за те, що він насилував білу жінку. Нігер признав ся до вини, але не хотів нікого просити о прощени і згинув хоробро в протягу девяти мінут в полуміні нафти. Хотя широка свобода в Америці, хотя правительество прибирає острі міри для здержання дикої екекуції над бідними Ніграми, расова ненависть живе, а вислідки з неї не ріжняють нічим „культурний“ нарід від „диких“ племен.

— Віліям Тафт, новий президент, обняв вже свое урядоване дня 4. марта. Буде він речником політики партії республиканської, яким був его попередник Теодор Рузвельт. По зложеню присяги на американську конституцію, при якій було присутних много гостей і урядників з усіх сторін великої держави, Теодор Рузвельт виїхав о 3. год. пополу з Вашингтону і подав ся до своїх посілости в Ойстер Бай.

Вечером відбув ся обід в честь нового президента. Віліям Тафт при сїм інавгураційнім обході мав також промову, в якій осьвідчив ся за ревізію цловової тарифи, за урегульованем відносии між компаніями і желізницями, за підвишенем плат по маєткових спадках, за уложенем законів для робітників і т. и.

— Пані Лілія Ашлі замешкала була на якийсь час в готели Каділяк, на Бродвею в Нью Йорку. Одної суботи побачила она чоловіка, що продавав фіялки. Єї подобали ся сї гарні весняні цвїти, тому зійшла на долину і угодила ся за два букети заплатити 75 цент. Однак не мала дрібних і тому передала торговчикови цвїтів паперову десятку. Він побіг скоро зміняти десятку і просив п.-Ашлі подержати через той час кошпик з цвїтми. Той надармо чекала пані, торговчик не приходив і булаб здає ся чекала ще й досі, если-б був слуга готельний не виручив паню з клопотливого положеня.

Капітан Дукес.

Борба з горилем.

Нехай собі здоров Рузвельт іде до Африки на польоване, але нехай не думає що в Африці так легко полювати на африканські звірі, як в Америці на дикі кури, та зайчики. Тут треба заглянути в очи лютому звичному тигрови та львови, а вже побороти ся з малпою горилем, що зростом сягає понад найбільшого чоловіка то таки не жарти. Я оповім вам як мені і проф. К. Блохови довело ся воювати з горилем в Африці.

Ми задумали конечно дістати до рук живого горіля. В тій ціли вибрали ся ми в глущину африканських пралісів, де спекота температури прямо розтоплює чоловіка. Взяли ми з собою пять чорних туземців і почали слідити великого горіля. На однім з грубевних дерев в лісі, що листем засланяв найменший промінь сонця, ми зауважили бруд і шерсть з звїрюки. На тім дереві бачте, домував кремезний горіль. Бруд та шерсть липав він на корі дерева повзаючись по нїм то до гори, то на діл.

По найсьвіжших знаках від кіхтів на корі ми пізнали, що він находить ся тепер на тім кольосальнім дереві. Тому закинули ми кругом дерева сіти. Краєм сітей ми протягли міцну ливну, щоб наколи впаде звїрюка, аби сейчас стягнути ливнами сіть, і завязати его наче в мішку. Самі ми з карабінами поховали ся в кущах, в руках держачи кінці ливни. Горіль думав видко, що ми відійшли геть далеко, та цікавий був подивити ся, що таке стелить ся під его хатю. Спустив ся з гори, і скочив прямо в середину сітти. Ми сейчас его завязали і привязали до дерев. Звїрюка, самець, був дуже сильної вроди, заревів в сіти і кинув ся мов бішений. Одним замахом перекусив ливну, і роздер руками сіть, як звичайну яку пмату, і вирвав ся на волю. Все ще ревів, постояв хвилинку і двома скоками вхопив доктора

Вльоха в свої обійми. Стріляти не було часу. Горіль взяв Вльоха мов дитину перед себе і притиснув до себе так щиро, що всі ребра поглазили в легки. Я мав нагоду стріляти, та коли-б був стрілив, куля в танці горіля з доктором була-б не минула і доктора. Я прискочив, близше і стрілив звїрюці в ногу. Він заревів і бехнув Вльохом до землі, а один з пятох наших провідників прискочив та добив его ножем. Зревом сконав горіль. Ми оглянули Вльоха, тай побачили, що він конаючий. Сейчас на нопах несли ми его до села над берегом моря. По дорозі він умер.— А коли Рузвельт схоче довідати ся де живуть горилі, то нехай зайде туди, а найде на протесаній грубїй гилї вирізани слова: „Карл Вльоху Ту его могила.“ Польоване, як і кожда річ на сьвітї попри сьміх приносить і сльози...

ОГОЛОШЕНЯ.

Пошукує ся хлопця в віці 16-20 літ з двома клясами гімн. або виділовими до науки друкарского фаху. Стале занятє. Зголосити ся до редакції „Союза“.

УВАГА!!!

Ті, що хочуть учитись по англійськи, нехай купять собі:

Учебник англійської мови з граматикою і словарями: руско-англійским і англійско-русским.....\$1.50

Ті, що любять много листів писати, нехай купують: Домашній писар з рускими і англійськими вайрцями у всіляких случаях життя, тільки..... 50 cts. 5 штук тільки.....\$ 2.00 Календар „Просьвіти“.....50 cts. Устав богослужень.....15 „

Адресуйте так:
Ruska Knyharnia
435 Selkirk Ave. WINNIPEG
Man. Canada.

Г. Пельцова

Дипломована краєва акушерка, уділяє помочи у всіх жіночих хворобах, котрі входять в обсяг положництва.
160 E. 3 Str. New York.

РЕДАКЦІЯ „СОЮЗА“

пошукує людей, котрі занялиб ся збиранем передплати і оголошень до нашої часописі.

Близні інформації подаємо самостійно.

Написки уповажнених агентів будуть оголошені друком.

Дрібні оголошеня:

як пошукуване знакомих. оголошеня балів, представляють і т. п., друкуємо в „Союзі“ по ціні 25 цент. за оден раз. Гроші треба посилати наперед.

„Союз“ самостійна народна часопись, видає інкорпорована Спілка на уділах з запорукую 5.000 дол. Спілка ручить і запевняє, що часопись наша буде виходити точно кожного тиждня в четвер, буде сміло і безсторонно боронити интереса американських Русинів, і що всякі справи, котрі входять в обєм редакції і читателів, буде залагоджувати сумлінно і точно.

Близні ірформації інтересованим подає редакція „Союза“, під ч. 166 E. 4th Street.

Уділова Спілка „Союз“ не ограничує співробітників і кожного щирого і охочого Русина прийме радо в свій круг. Уділи на часопись і друкарню 10 долларів. Передплатникам „Союза“ уділи в случаю потреби даємо на сплату — лише оден доллар місячно.

Церковні книги і пожиточні книжки для кождого:

зборник благопотребних церковних Чинів і Служб	4.00
Требник, два діли	8.50
Требник кишневий формат	3.00
Служебник в гарній оправі	3.50
Читаня о мукх і смерті Ісуса Христа, в гарній оправі	0.35
Збірник церк. пісней з нотами	0.45
Сім слів Ісуса Христа на хресті	0.40
Акафістник, 412 сторіи	0.75

Гроші треба посилати неперед. — Каталог висилає ся даром. — Адресує ся так

Ruska Knyharnia
435 Selkirk Ave. WINNIPEG
Man. Canada

"SOJUZ" (Union)

RUTHENIAN WEEKLY PAPER
Published Every Thursday
by the
"SOJUZ" PUBLISHING COMPANY,
166 East 4th Street, New York.

Subscription per year . . . \$1.50
" six months 75
Advertising Rates Furnished on Application.

«СОЮЗ»

часопис для руського народу в Америці
виходить кожного тижня в четвер

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА ВИНОСИТЬ:
в Спол. Державах \$1.50
до Канади 2.00
до Європи 2.00

Безімненнх дописей не
приймаємо.

Редакція приймає всякі авертай-
менти, по уміркованій ціні; о більшій
інформації пишть до Редакції.

ГРОШІ можна посилати в
регістрованим листі, або че-
рез експрес, або на Money
Order. Монеї ордер, т. е.
карточку, котру дає почтар,
або експрес. агент, треба в
листі нам післати, бо без тої
карточки не дістанемо гро-
шей.

Гроші треба посилати на
висше поданий адрес.

Відвічальний редактор: **Осип Косовий**

**Яка неомилність й святість
тані-ж і їх плоди.**

Студія оперта на жерелах правди.
Подє В. Кузів.

(Дальше.)

Святі, ангели і Діва Марія.

Ніхто не застановляв ся,
пощо і нащо те все роблено.
Доперва пізнійше всю ту мі-
шанину зачала приводити
католицька церква до трав-
катішої підстави. Она пере-
вернула поперед обожаних
святих і ангелів в посеред-
ників між людьми а Богом,
задержуючи всьой обряд і
в сей спосіб угрунтував ся
культ святих аж до сеї по-
ри. Пригляньмо ся, що го-
ворить Св. Письмо о тій
квестії.

Христос заповів: „Прпід-
дїть до мене, всі знеможені
та отяжені, я упокою Вас,
возьміть ярмо мое на себе, й
навчіть ся від мене, бо я ти-
хий і смирний серцем, таї
знайдете відпочнок душам
Вашим“ Мат. 11: 28-49.

Який провал між обома
науками, коли Христос взи-
ває звертатись до Него з мо-
литвою просьбою ради люб-
ви і ласки Божої. Кат. церк-
ва як раз противно учить, не
вдавайсь з временною душе-
ю до Спасителя а їди до ко-
трого зі святих. Слова Хри-
стові суть обітуванем і запо-
віддю, будучи обітуванем чин-
ять призиване святих і ан-
гелів безхосенним, будучи
заповіддю, проведуть нас
після волі Божої до Бога От-
ця, а волі Його нам переступ-
пшти неімовірно.

„Я двері, мною коли хто
ввійде, спасеть ся і входить
ме, і знайде пащу“ Ів. 10:9.

„Я дорога й правда й жи-
те, ніхто не приходить до
Отця, як тільки мною“ Іван
14: 6.

„І чого просите мене в імя
мос, те зроблю, щоб просла-
вивсь Отець у Сні“ Іван
14: 13.

Слова Спасителя, після як-
их Йому дана власть на не-
бі і на землі, суть достаточ-
ним заевненем, що молит-
и наші йому маємо жертву-
вати і що нема ніякого посе-
дника між нами а Богом, і

що ніхто не може в імені
Його вислухати прохань на-
ших, або присвоїти собі пра-
во, щоб положив руку на
них. Єслиб чоловіков тако-
го посередника потреба було
дійсно, був би о нїм згадав
Христос при нагоді, коли у-
чення Його прийшли з про-
сьбою до Него: „Господи на-
вчи нас молитись“ Лука 11:
1. Христос вислухав їх про-
сьбу і уложив найкрасну
молитву „Отче наш“, в ко-
трій ясно висказана воля
Божа взглядом нас. Нікого з
праведних мужів Старого
Завіта не просимо в ній за
успіх, ні Мойсея, ні Авраа-
ма, ні Елію, ні інших. В
Письмі Святім переховали
ся декотрі молитви апосто-
лів, однаково-ж і тут нема
згадки за святих. Відповід-
но до того говорить апостол
Павло: „Один бо Бог і один
посередник між Богом і лю-
дьми, чоловік Ісус Христос“
І. Тим. 2:5. — „А коли хто
згрішить, заступника маємо
перед Отцем, Ісуса Христа,
праведника, а Він вблаганне
за гріх наші, не за наші-ж
тільки, а також цілого сві-
та“ І. Іван 2: 1-2. Христос
терпіннем своїм заплатив
наш відвічний довг, а кровю
за нас пролятою змив гріх
наші; один Він може бути
нашим посередником у Бога
Отця. Згадаймо еще що го-
ворить св. Іван в Одкріттю
(гол. 22 стх 8-9) „І коли
чув я, і бачив, упав я по-
клонитись перед ногами ан-
гела, що мені се показував,
і каже мені: ні, глянй, я бо
слуга, товариш твій, Богу
поклони ся“. На основі тих
слів же страшна кара тих,
що голосять рівне віддаване
Божої шани ангелам та свя-
тим. Подібно о тім говорить
ап. Павло: „Ніхто-ж нехай
не обманює вас, будучи са-
мовільним у покорі і службі
ангельській і вдаючись у те,
чого не бачив, марно наді-
маючись умом тіла свого“
Кол. 2: 18. Католики гово-
рять, що удаване ся о поміч
в молитві до святих, єсть о
много вигіднійше, чим очі-
кувати помочи через молит-
ву від ближних тут з нами
жючих. Гадка ся наскрізь
ложна; Письмо Сьвяте зове,
навіть приказує, молитись
одним за других, але не до-
звляє призивати помочи від
умерших. Молячись за своїх
братів неказуєсь в вірі нія-
кої особлившої взаїмної по-
шани, ані призиваня обіту,
як се робять католики, кла-
няючись перед образами і
власними кумирами святих
жертвуючи їм палене сві-
чок та наймаючи в честь їх
відправу Служби Божої.

Католицьке духовенство
розрізняє двоякий культ ві-
роісповіданя, а то: призиван-
не Бога (culte de latrie) і
святковане свят в честь
святих (culte de dulia). На-
слідком сего надала католи-
цка церков святим дві вла-
сности, що виключно нале-
жить ся Богу, то є: всюдн-
присутність і всевидучість.
Єслиж призиваю на поміч я-
кого святого, що на віки
кріє го гріб, мушу вірити,
що знає мене добре і що від-
чуває мої тілесні і душевні
потреби і тяготи, або, щоби
ужито слів Св. Письма, що
знає лише серце моє. Мушу
припускати, що якоюсь тай-
ною і непонятою силою уміє

просякнути серце мільонів
католиків, котрі його призи-
вали через цілі столітя і при-
зивати муь аж до кінця сві-
та. Мушу також припускат-
и його всюднприсутність,
бо мусить бути на кождім
місци, щоб до уха його дій-
шли всі просьби його при-
клонників. Єслиж тогді вєд-
нприсутности і всевидуч-
ности, тих дві виключних
власности Божих, відмовю
святим, культ сей не має
найменшого значія.

Більше як певне, що клер
католицький заперечить ка-
жучи: „Неправдою є, щоби
мї святим і ангелам при-
писували Божі власности“.
На таке перечеє ми приго-
товані, позаяк добре знаємо,
що церков католицька в тім
случаю має дві науки: нау-
ку для народа і науку офі-
ціальну (урядову). Першу
науку розширила між наро-
дом, а той не знає і не читає
Св. Письма, має до діла з
безпозживними обрядами, че-
рез що бродить в темноті,
приймає всьо на сліпо, чого
ніп учить. Наслідок бува-
є такий, що релігія таких лю-
дій більше похожа на по-
ганьску чим на християн-
ску. Христос буває часом
другорядний, ніхто і не зга-
дує про Него а імени Його
ані не учуєш. Зато патрон
многих міст і сіл тішить ся
більшим поведенем: єсли
потреба дощу, або красної
погоди, або підчас пошести,
весь утікає під охорону па-
трона і кличе о поміч. Через
те нарід перетворює святото
в самого Бога. На закиди
того члена віри зі сторони
євангелистів відграє ролю
друга наука (офіціальна) ви-
позичена від Тома з Акві-
ніона. [Тома з Аквініона од-
ин з найбільших філософів
західної церкви; ур. в Неа-
полі р. 1227, ум. 1274]. Той
муж спостеріг се, що наука
перша є безпідставна, тому
заперечив святим і ангелам
ті дві власности, а свое твер-
джене обьянює в сей спосіб:
„Лише Бог є всевидучий,
тому знає про наші молитви
і просьби до святих, а що
ті молитви до святих відно-
сять ся до Него, Він повідо-
мляє їх о нашим положеню,
а они опієла за нами встав-
ляють ся. Таке пояснене не
має найменшого опертя на
словах Біблії, оно лише ба-
ламутить здоровий розум і
прибуджену совість чолові-
ка а особливо слова самого
Спасителя, що кличе до нас:
„Прпіддїть до мене всі зне-
можені та отяжені, а я упо-
кою вас“. Однак тї люди
так Йому відповідають: „Пі-
дем радше до св. Йосифа
або до св. Парашки або до
котрого будь зі святих, ті-
льки Тебе просимо, щоби
наші жадости, хотяї з ними
просто до Тебе не удаємось,
вислухав, дав знати тому,
до кого кличемо, щоб про-
сив за нас а добув нам Твое
милосердие“. Поступати в
сей спосіб, значить чорною
невадячностю відпльачувати
ся за Боже змиловане.

Хто хоче мати гарні „ДУ-
ХОВНІ ПІСНІ“ в шкіряній
оправі і книжочку „СЕРЦЕ
ЧОЛОВІКА“ з 10 красними
образками, нехай пише на
адрес: **Rev. J. A. Kolesnikoff,**
426 King Street, E. Toronto,
Ont. Canada. Ціна Писень
\$1.00, а „Серце Чоловіка“
15 центів.

**Початок християнства між
Славянами в IX. столітї
а тепер.**

(Дальше.)

На листу своїх „святых“
унїати повинні приймати і
графа Андрея Потоцького — і
всїх політичних і духових
гнобителів руського народа—
уложити до них один собор-
ний акафіст — відтак уря-
джувати в їх честь балі (о-
собливо в Америці) уділяти
найвним диспензи від про-
грінєній — відтак єзуїтські
перепустки до римо-католиць-
кого „раю“. — Радуй ся-ж
Йосафате, мученику і кате!
Папа Лев XIII. спеціаль-
ною булею жадав від Василі-
яна, щоби они ішли слїда-
ми Йосафата Кунцевича, ко-
лишнього гнобителя Русп.
От і ціла громада „святых“
гнобителів.

Часто говорить ся, що в
руським народі є еще досить
житєвої сили, але й часто
треба в таке говоренє сумні-
вати ся.

Русько-український нарід
попав ся по неволі під на-
силле царославне і єзуїтєке,
а робить по своему розуміню
„поступ“ о стільки, що з у-
нїята стає ся царославний,
а з царославного унїат. Гар-
на випина на „лучше“ —
нема що й казати!... Обьяв-
єть ся еще і третого рода
„поступ“ між т. зв. „пись-
менними дурнями“, що пе-
реймають ся комунїзмом, та
роблять они лише собі са-
мим халепу.

Тих же Русинів, що сьмі-
ло, — в імя Боже — органі-
зують ся у самостійні гро-
мади християнські, темні ду-
хи, пасожити єзуїтєкі, назива-
ють зрадниками руського
народа.

Виходить, що хто хоче бу-
ти Русином, мусить бути а-
бо царославного або папско-
го обряду, себ-то, що вся-
кий чоловік, що є царосла-
вного або папского обряду, є
Русном. Після єзуїтєкої
льогики, Русинів є на світі
двіста мільонів — і з папою
на чолі (отже і папа є Рус-
ном, і лише така папєка
Русь виборє „самостійність“
національну і „добробут“
народний!...

Однакож здороводумаючий
чоловік знає, що так як в А-
вєтрії називають льотерню
податком для дурнів, — так
симо догмати папєкі суть на-
дією і пострахом для дурнів.

Греко-католицька унїяцка
церков між Русинами дер-
жить ся темнотою. Попи
той церкви сповняють свій
обовязок в той спосіб, що
страшать своїх вірних, а
смирних величають, а пян-
них тілесно і тверезих умо-
во „виспльають“ до пекла.
Після понятя тих попів —
правдивий греко-католик є
той Русин, що покриває блу-
ди попівськї, мовчить, а до-
брє платить. Після льогики
греко-католицького унїяцко-
го пошівства у свободній Аме-
риці, правдивим Русином
Українцем є лише той Ру-
син, що принадлежить до та-
кої громади церковної, кот-
ра записала свій маєток цер-
ковний — кандидатови на
єпископа — Ортиньскому, а
всі інші Русини, се „зрад-
ники“ свого народу.

Виходить з того таке, що
хто хоче і має бути Русном
— то буде ним тоді, єсли

буде греко-католицьком унї-
атом. За тим, Русини, перед
принятєм унїї з латиньскою
церквою — не були Русина-
ми...

І я дуже цікавий знати,
чим були Русини, — перед
принятєм унїї?

Може би Ви — пане Сотер
Ортиньскій — троха яснійше
обьяснить те „історичне
питанє“ — для шпирного за-
галу — а „можливим“ є, що
Русь узнаєть Вас руским іс-
ториком — і то „першим“
що до „знаня“ — та замість
єпископєської макітри, оєли-
нете катєдру рускої історії
на львівським університеті.

Кілька літ тому назад —
граф Андрей Шептицький —
у своїм пастирським листі за-
значив, що Русини в Гали-
чині приналежать до двох
обрядів: греко- і римо-като-
лицького. Той сам Шептиць-
кий також сказав, що в Га-
лицині є і часть Поляків гр.
католицького обряду.

„Премудрі Соломони“ від
„Свободи“ греко-католицької
унїяцкої, взяті під „покро-
вительство“ пів-притомного
Сотера, так тепер „помуд-
рілі“ — що називають не-
свідомими тих Русинів, ко-
трі зриваюєть всяку звязь із
унїяцкою церквою.

Ось такого рода „благос-
ловєньство“ сходить на
смирних унїятів через руки
розпустників.

Після понятя редакторів
від „свєтої“ Свободи, гре-
ко-лат. унїяцкої, несвідомі
Русини-Українцями
були і є всі рускі письмен-
ники на Україні, бо не суть
греко-католиками унїятами.

Шевченко пр. у своїй тво-
рах виступає так против ла-
тиньскої, папєської церкви, як
також і против роспійскої,
царославної кастї попівскої
знаючи, що так папєкі як і
царєкі попи сїють лише не-
навпєсть і темноту і демора-
лізацію між народом.

Чи і Шевченко був несві-
домим — панове редактори
від унїяцкої „Свободи“?

Всі народи на землі мо-
гуть мати свободу совєсти—
а Русини ні, бо американь-
ско-рускі „радикали“ Ор-
тиньского „не позваляють“
„Газдиня-Свобода“ Ор-
тиньского — то дійсно ста-
ра відьма пльоткарка і брє-
хунка. Та відьма каже, що
у царославній церкві є ве-
ликий нелад, а у греко-унї-
яцкій — всьо в порядку.

По правді же сказати, то
цар і папа се два братанки,
і они господарують майже
однаково, а ріжниця між
ними є та, що папа убиває ду-
ха делкатно — темнотою, а
цар і темнотою і мечем.

А як подає нам істория
про часи римської інквізиції
— то бачимо, що папи були
десять раз більшими катами
невинних людей — чим ро-
синські царі тепер.

І в російській церкві не
гаразд — і під греко-унїяц-
кими сторожами (єпископа-
ми — або єзуїтськими ржон-
цами) не лучше.

Галицкі і Угорскі Русини,
що поутікали від єзуїтєкої
темноти під роспійску тем-
ноту — то зробили они се
не задля якоїсь кацапєкої і-
деї (несвідоміж ідеї не мо-
жуть мати) але задля своєї
нездарности, а по части і з
конечности.

Дальше буде.

Початок думок Сократових.

Дальше.

А ще один каже Сокра-
тові:

— По твоєму виходить, що
кожда людина окрім свого
ремєсла, повинна знати, як
з людьми жити.

Сократ каже:

— Окрім всяких ремєсел,
є ще одно таке, що кожда
людина повинна єго знати.

Люде загомонїлі:

— Се діло таке, що одно-
му дано єго знати, а друго-
му ні.

— Сего не навчіть ся, як
ремєсла.

— Як-же єго навчити ся?

— питає ся хтось.

А другій відзиває ся:

— Ні, сего не можна на-
вчитись.

Сократ каже:

— Дивна річ! Не можна
навчитись того, що найпо-
трібнійше. Скажи мені, що
тобі ліпше, гарно з жінкою
жити, чи гарні черевик-ма-
ти?

Той каже:

Я готов весь вік боспій хо-
дити, щоби гарно з жінкою
жити.

Сократ питає ся:

— А що гірше: з батьком
грязти ся, чи не мати доро-
гої одежи?

Чоловік каже:

— А вже-ж ліпше в старій
одежи ходити, як з батьком
грозти ся.

Сократ знов питає ся:

— А що гірше, в пропає-
нці лежати, чи знати що
тебе всі люде не любять?

Чоловік каже:

— Звісно що гірше, як всі
люде не любять.

Сократ каже:

— От і виходить, що є од-
но діло таке, що дорожше
від всего на світі і кожда
людина повинна се діло зна-
ти. Але всего людпна навчи-
ти ся може, але як їй з людь-
ми жити, того не може на-
вчитись. Чи так се?

Люде кажуть:

— Ні, мабуть тут щось не
так.

Сократ каже:

— І я думаю, що не так.
Жили люди поперед нас, чи
не казали они чого про се?
Та он щось на храмі напи-
сано. А ну прочитаймо. Чи
не придасть ся до нашого
діла.

Хтось прочитав і каже:

— Ні, Сократе, се не про
те, як жити з людьми. Тут
написано: Дізнайсь про теї
якій ти сам є.

Сократ каже:

— Стривай, може оно вий-
де і про те. Написано: Ді-
знайсь про те, який ти сам є.
А може, як ми дізнаємо ся
про те, які ми самі єсьмо, то
дізнаємось тоді, як і з людь-
ми нам жити?

Люде просять:

— Так ти, Сократе, роз-
кажи нам, як же се?

Сократ каже:

— Ви знаєте, що я розка-
зувати не вмю. Я вас пита-
ти буду, а ви може самі роз-
кажете мені. Ось везуть во-
лами виноград. Скажіть ме-
ній хто ліпше знає волп і ви-
ноград. Чи той, хто буде їс-
ти виноград і мясo з вола,
чи той, хто виноград вико-
хав і воли вигодував?

Люде кажуть:

— А вже-ж той, хто вино-
град викохав і воли вигоду-
вав.

Сократ каже:

— Ви знаєте, що я розка-
зувати не вмю. Я вас пита-
ти буду, а ви може самі роз-
кажете мені. Ось везуть во-
лами виноград. Скажіть ме-
ній хто ліпше знає волп і ви-
ноград. Чи той, хто буде їс-
ти виноград і мясo з вола,
чи той, хто виноград вико-
хав і воли вигодував?

Люде кажуть:

— А вже-ж той, хто вино-
град викохав і воли вигоду-
вав.

Сократ каже:

— Ви знаєте, що я розка-
зувати не вмю. Я вас пита-
ти буду, а ви може самі роз-
кажете мені. Ось везуть во-
лами виноград. Скажіть ме-
ній хто ліпше знає волп і ви-
ноград. Чи той, хто буде їс-
ти виноград і мясo з вола,
чи той, хто виноград вико-
хав і воли вигодував?

Люде кажуть:

— А вже-ж той, хто вино-
град викохав і воли вигоду-
вав.

(Дальше буде.)

ЖУЛЬ ВЕРН.

В округ сьвіта в 80^{ти} днях.

(Дальше.)

— І я так думаю — сказав містер Фаг.
— А! — сказав керманіч. — Але в який?
— Я знаю тільки один — спокійно відповів містер Фаг.

— Який?
— Шангай.

В перед кеманіч здивував ся тою відповіддю, якої не зрозумів, потім крикнув:

— Так, ви праві, ваша честь! В Шангай!

І „Танкадера“ безпинно продовжала на північ. То була страшна ніч.

Лодь на верху удержалась тільки чудом. Два рази заливало її водою і все могло було змити з покładu, но все було кріпко привязане.

Містріс Ауда була неспокійна, но від неї не можна було почути ні одної жалоби. Містру Фагу доводилось нераз кидатись до неї, аби заслонити її від біпених філій.

Яло зоріти. Буря все таки не уставала, но вітер змінив ся і знова подув з полудневого сходу. Та переміна стала прихильною і „Танкадера“ знова пустила ся по бушуючих філіях. Море не встигло еще успокоїтись від попереднього вітру. Старі філії товкли ся з новими і конечно трохи слабше судно було розбито ся. Деколи крізь туман видніли ся береги, но ніколи не видно було ні одного судна. „Танкадера“ одна боролась з морем.

Коло полудня появились перші ознаки кінця бурі. Коло вечера були они ще більші.

Близький кінець бурі успокоював судно. Цілком помучені пасажери могли тепер попоїсти і троха відпочати. В ночі стало тихо. Натягнуто подвійні вітрила.

Скорість судна була дуже велика. На другий день, одинадцятого, зі сходом сонця Іван Бунсбі означив положене судна. Показалось, що оно находилось сто миль від Шангаю. Тих сто миль треба було переїхати в однім дни. Днесь вечером Філіс Фаг повинен був бути в Шангаю, аби не спізнитись на корабель, пливучий в Йокогаму. Колиб не та буря, яка забрала йому кілька годнів, він був би трицять миль від порту.

Вітер утих а з ним поволі стихало і море. Судно покрите було вітрилами. Все зроблено що можна, аби оно ішло як найскорше. Море пінилось під судном. В полудне „Танкадера“ була не більше я 45 миль від Шангаю. В шести годинах треба було їм доїхати до цілі.

На покładі корабля запримітити було можна сильний неспокій бо хотіли прибути на час. Всі окрім містра Фага нетерпеливились. Потрібно було, щоби судно йшло зі скорістю десяти миль на годину, но вітер все був слабший. Він рвав короткими подувами, після чого море знова ставало тихо.

Судно було легке. Його вітрила з тонкої ткани приймаючи пориви вітру хорошо і Іван Бунсбі зауважив, що они знаходять ся віддалені десять миль від ріки Шангаю.

Саме місто Шангай лежало три милі вище устя.

О семій годині лишалось їм еще три милі до Шангаю. Керманіч висьміяв ся. Нагорода на двіста фунтів пропадала. В той час показав ся в дали великий комин, над котрим розтелись клуби диму. То був американський корабель, що гідходив в означений час із Шангаю.

— Прокляте! — крикнув Іван Бунсбі і з розпуки пустих з рук керму.

— Сигнали! — спокійно сказав містер Фаг.

На переду „Танкадери“ стояла маленька бронзова пушка. З неї стріляли в часі мраки.

Прирядили пушку і керманіч готов був вже приложити льонт, коли містер Фаг зарядив:

— Піднесіть фану!

Фану піднесли до половини машту. Се був знак нещастя. Можна було сподівати ся, що если пароход запримітить сей знак, зверне на мінуту з своєї дороги, щоби дати поміч суднові.

— Стрільай — закомендував містер Фаг.

І вистріл далеко розніс ся по морю.

XXII:

Паспарту переконуєсь, що мати гроші в кишени в чужій стороні, не є глупотою.

„Карнатик“ вийшов з Гонг-Конга 7 листопада о пів семій годині вечером і йшов цілою силою пари в напрямі до Японії. На нїм було повно товарів і пасажирів. Лише дві каюти на цілім кораблі не були заняті. То були каюти задержані для містра Фага і його товаришки.

На друге рано пасажери не без здивованя увіділи на покładі корабля чоловіка з півдурноватим виглядом. Чоловік той вийшов з другої кляси і хитаючись усів на лавці.

Пасажир той не був хто инший як тільки Паспарту. Шо з ним стало ся: В кілька мінут після того як Фіке вийшов з курильні, два льокаї піднесли спячого Паспарту і положили на постіль призначену для курильників.

(Дальше буде.)

I. САССЕНВАХ.

Сьвята Інквізиція.

(Дальше.)

Заприсяжене і канонічне очищене.

Вже споминалисьмо як мало коли увільнювали оскарженого; пускали його на вільність тільки задля браку доводів. Але і в тім случаю не був він цілковито очищений а часто казали йому зречи ся під присягою всякої ереси. Лучало ся, що якесь переступство не могло бути остро каране. Приміром оскаржено когось о се, що говорив, що Магомет є великим чоловіком, або що поздоровив якого еретика. Хотий переступство таке було уважане за знатне, то однак переступник не заслуговував на палене. Такий оскаржений мимо того всего міг бути добрим християнином. Если не можна було йому доказати нічого більше, старали ся можливо скоро укінчити той процес без ветиду сьв. офіціумом. Казали оскарженому ствердити присягою, що позістає вірним церкви, опісля мусіли прикликаві ним сьвідки присягати один по другім, що они вірять його запевненням і уважають його за доброго християнина. Если не удало ся оскарженому зібрати потрібне число сьвідків, то се було для него не добрим сьвідомством. Тим часом факт такий міг легко приключити ся, понеже сьвідки мусіли брати на себе відвічальність за дальше поступоване осужденого, через що могли легко найти ся в клопоті.

Іспанія.

О діяльності іспанської інквізиції були всілякі спори. Ніхто не хотів брати на свою відвічальність тих варварств, які она поповняла. Історики, які писали в інтересі католицької церкви, старали ся довести, що іспанська інквізиція була державною інституцією і таким способом хотіли увільнити римську церкву від відвічальности. Особливо професор Кароль Йосиф Чефале пізнійший ротембурских єпископ, старав ся надати іспанській інквізиції чисто державний характер. Він свій внесок опирає на тім, що іспанські королі уживали інквізицію в особистих і політичних цілях. То правда що іспанські королі послуговували ся інквізицією, але в тім нема нічого дивного. Прецінь князі все уважали католицьку церкву за свого спільника. Іспанські королі могли не знати як користати з інквізиційних переслідовань, могли Бог зна кілька мільонів вилудити від своїх підданих, робити з них катів і шпівнів, однак все тоє не може зменшити відвічальности римської церкви. Прецінь то папа основав інквізицію, впровадив її в Іспанії і не клав жадної тами тій дикості, тому варварству. Если нераз папа провадив спір з королем, то не ддятого щоби мав соромити ся інквізиційними переслідованями, але була се борба о право висшости і о здобич. Если би папа не мав жадного впливу на іспанських інквізиторів, то яким способом міг він вмішувати ся в їх справи і змінити засуд? Як міг засуджених звільняти від плачення кар, назначених інквізиторами? Найпевнійші відомости о діланю іспанської інквізиції подає Llorenta. Він був головним секретаром сьв. офіціумом в р. 1789—1791 і яко такий, мав приступ до архівів. Ніхто инший не був в змозі оголосити публічно таємниць сьвятого офіціумом. Наколи в часах наполеонських інституція зістала знесена, він міг розпоряджати всіми актами. В чотиро-томовій праці малює діяльність сьвятого офіціумом, котрого заложене уважає кардинал Mendora за щасте для Іспанії, а котрий властиво благословенні ниви того краю замінив в пущу. Подаємо кілька винятків з творів Llorenta, о котрих вірогідности не можна сумнівати ся.

До часу заложєня інквізиції окрім магометанських держав в склад Іспанії входили чотири католицькі королівства: Кастилія, Наварра, Арагонія і Португалія. Португалія була самостійною, а другі держави зістали сполучені католицьким Фердинандом і Ізабелею.

Як вже споминалисьмо, рішення веронського синоду зістали оголошені в Арагонії на жадане папських легатів. Здаєсь, що ані розкази Альфонса II. о переслідоване ереси, ані тоже його сина Петра III. не були виконані. Заслуга за впроважене інквізиції на півостров Піренейський належить ся Григорієви III. Той послідний видав в році 1231 буллью до тарагонського митрополита і його суфраганів, в котрій каже виступати проти ереси і або самим слідити за ересью і еретичними проповідниками, або припоручити тую роботу Домініканам, або другим законам.

Тарагонський митрополита після те розпоряджене ігуменови Домініканів в Іспанії братови Suero Comez, ученикови сьв. Домініка.

Наслідник митрополита не розумів декотрих точок тої булльї і звернув ся до папи з прозьбою о вияснене. В відповідь дістав він близині інструкції зі сторони столиці римської.

В р. 1242 відбув ся в Тарагонії з'їзд ігуменів, на котрім рішено ділати проти еретиків і назначено покути, котрим мали підлягати навернені еретики.

(Дальше буде.)

Япанська еміграція в полудневу Америку.

Вже від кількох літ справа япанської еміграції в полудневу і північну Америку займає не лише тутешне газетярство, але і найвищі тіла законодавчі. Змушені опінією та домаганнями суспільности, стали видавати розпорядження та закони проти жовтої раси. З того приводу приходило доводі часто до непорозумінь між американськими і азиатськими правліннями де по більшій часті Японія звертала на себе увагу своїми домаганнями і дипломатією.

Що Японія вже від довшого часу борєсь з перелюдненем, о тім вже давно відомо. Сеж було просто потребою збільшити простір для густого залюдненя, та добути з відкілья місяця для надміру людий і то пхнуло Японію до війни з Росією. З тої точки погляру справа відпертя Росіян від берегів жовтого моря була прямо питанням житя для Японців. Однак малий вислід, який мала Японія з тої війни, а дальше надто рожеві погляди, що остров Сахалін, Корея і пнші зможуть легко змістити надміру японського перелюдненя не сирвадлись і дотеперішня еміграція в ті сторони цілком устала, помимо всієї зусиль токайського правительства.

І по тій омані в Азії, Японія старалась на ново добути місяця для своїх переселенців на американським континенті.

Такими еміграційними краями для Япанців були доси Сполучені Держави і Канада і сей наплив був би й доси не устав, наколиб сказані держави не поставили рішучої перешкоди.

По справозданям „Commissioner of Immigration“ приходило сюда Японців від року 1890—94 пересічно 1342; 1895—99 1640; 1900—04 число Японців змогло ся до 13.261 не вчисляючи вже тих, що були перешварцовувані.

По лихих досьвідах мешканці західних держав поставили японського приходця на рівні з хінськими кулями (бродягами), та змусили сполучене правліне всякими способами і ередствами спинити непожадану вандрівку. Також Австралія як і Канада були змушені робітничими партіями поставити таму японським влізливцям. І всюда поза Азією де лише Японці стрічались з англо-саскою расою, показували їм двері. Той потяг до виходу з Японії не лише що не устає, але що раз збільшаєсь.

Іх правительство вже від довшого часу слідить середну та полудневу Америку як ціль японської еміграції, котра вже й тепер може вказати практичні наслідки в різних полуднево-американських вільних державах. Нитки, які нині лучать Японію з полуднево-американськими краєми вправді еще дуже тонкі та мало замінні, однак они вже є. Загальний довіз тих країв вносить річно около 500 мільонів дол.; 800.000 припадає на Японію. Отже се еще не є відпо-

відні відносини торговельні і Японія не може звійти в тіснійшу звязь з тими краями. Однак помимо того токайське правительство робить всі можливі заходи, щоби полудневий континент станув отвором для еміграції.

Бразилію перешукують вже від 1906 р. по всіх кінцях і кутах, та заходять ся мати яку небудь можливість для своїх переселенців. І японським конзулям по часті удало ся досягнути деякі результати. Бразилійська держава Rio заключила навіть в 1907 р. договір з японським товариством колонізаційним. Услівє було таке, що маєсь заложити колонію зі 100 до 150 родин, котрі бы мусіли щиро віддатись плеканю тамошних ростин. Рівнож держави: Сао Паольо, Санта Катаріна як також Парана і Мінас Герейс віднеслись прихильно до японських ісландців, що довели до ріжних контрактів. Сама лише держава Сао Паольо згодилась контрактом на спроваджене 12 тисяч японських виходців.

В Аргентині Японці докладали не менше всяких зусиль, щоби дістами вільний приступ в сей край. Західно-бережні держави: Чіле, Перу, Еквадор, Колумбія суть тепер найбільше виставлені на японську еміграцію. Вже з кінцем 1906 р японське перевозове товариство „Tokio Kishen Kaisha“ зладило правильний обіг корабельний між Япанією а Перу і північними Чі-

ми, а від червня 1907 року обслууге ту лінію чотири пароходи, які своїм обігом сягають аж до Вальпарейдо. Кожний раз привозять пароходи в ті краї то більш, то менші транспортні япанських емігрантів. Більшість з них суть жонаті. В північних Чілях мають Япанці звичайно заняте при салітрових копальнях, а в Болівії при будові желізниць і в копальнях. Найлекше моглиби Япанці закліматизувати ся в Перу, де є величезні плантації цукрової тростини, рижу та бавовняного дерева.

А дальше, жовта раса в тім краю не є вже новою, бо в давнійших роках було занятих при роботі між Японців і Хінців. Однак загальний настрої американської суспільности проти жовтої раси та майже вся є преса накликують ті держави до найбільшої осторожности. Цілий япанський еміграційний рух стоїть під безпосереднім наглядом і контролею правительства а се є ясне і зрозуміле, що оно би менше интересовалось тою справою, наколиб еміграція ся не була получена з намірами політичними і національними. Япанець ніяк не засимлюєсь (не зливає ся національно) в Чіле, Перу, Бразилії ані в инших державах. Япанське правительство не хоче стратити своїх виходців, але вони мають і на дальше остатись Япанцями.

Як о тім думають в сьв. Японії, найлучше можна знати по мовах графа Оку які подає одна з токайських часописні. Він каже:

ба показати, що військо і армія не суть лише окрасою, в кінцевім случаю і з них треба зробити ужиток. Два або три военні кораблі мусять постійно бути при берегах того краю, де суть япанські колоністи. Дальше самі статі відражують еміграції в Бразилію, а одобрює вихід в Чиле, Перу, Еквадор і Колумбію, бо сі краї можуть бути догідні під сферу япанського впливу чим Бразилія. Ся заява визначнішого япанського політика показує ясно, як важні можуть бути наслідки полуднево-американської еміграції, котру підпірає само правительство.

В замінний спосіб почали Японці колонізацію, підцьковуючи тамошну політику проти Німеччини. Кококу, менажер япанського перевозового товариства, об'їзджуючи 1907 р. полудневу Америку, старав ся розширити погляд, що Бразилія радо приймє япанських переселенців, бо они суть противаженом німецького впливу. Однак бразилійська преса опрокинула се енергічно, висказуючись, що Бразилія почувала-б себе щасливою, наколи-б япанські переселенці на стільки причинялись до розвою краю, як се зробили і робять Німці.

І Японцям з їх колонізацією так легко не піде як вони собі се представляють, бо вже нині дадуть ся видіти ясні позначки невдоволення народних мас проти япанських приходців.

Заходять отже важне питання: Як погодять ся раси між собою, коли неприхильність полудневого населення супроти Японців вже є, і буде ще більша, скоро вони сюда прийдуть.

Вже в червні 1907 р. вислали чільські промислові товариства депутацию до президента республіки з просьбою спинити вплив азіяцьких приходців, а в маю 1908 року, відновили знова свою просьбу в острійшій формі. В Перу, вся преса енергічно агітує проти Азіятів, а і в інших державах заховує ся не краще. Горячочривні Американці не дадуть довги чекати, і коли їх правительств будуть справу відтягати, та не послідуєть за народною волею, то їх після звичаю відомельсь домів.

Яке становище займе Японія супроти такого розв'язання справи, доперва час покаже. А можливо, що й встарчить сама грозьба історичною „грубою палкою“ з Вашингтону, щоби придумати хоровиті забаганки Японців.

З висше сказаного видно ясно, що Японці не можуть числити на сердечне прийняте на цілім полуднево-американським континенті. Японець в полудневій Америці всюди натрафить на ворожий елемент, і йому прийдє ся дуже тяжко осадовитись в тім краю. Загальну увагу звернула на себе вістка, що Японці заходять ся аселити Галапаґські острови. Се заінтересувало і Сполучені Держави, бо та груда островів є не лише важною военною точкою для полудневої Америки на Спо-

кійнім Океані, але она є кінечна для бчного закриття (Flankendekung) панамського каналу. По всім тим причинам „жовта небезпека“ грозять розуміє ся за скоро, бо наряд та преса тих країв всему запобігають та щирять антияпанську агітацію. Японія є вправді держава могутча, але проти чисельних полуднево-американських держав вона нічо не зробить. Вже Чиле і Аргентина можуть ставити єї опір, не висчисляючи інших держав. Ту лежить рівнож велика небезпека для Спол. Держав, котрих обовязком є, неопозволити Японії безкарно зачіпати ті держави, бо в інших случаях вони би стратили загальну повагу на американським континенті, а з даного замішання найправдоподібніше вийшов би в результаті „король шурів“.

Антагонізм між Спол. Державами а Японією вже і не так легко дасть ся усунути, і колиб його нині закрили якимись угодами так він помимо того позістане на дальше. Наколи-б намір Японців поселити свою еміграцію на полудни, здійснив ся, то не минуче зріє би і круг відносин, та лрчини до непорозумінь між Японією а північною Америкою.

ВІЧЕ В НЕВАРКУ.

(Конець.)

Після американских прав кожних п'ять дорислих людей творять легальну організацію (корпорацию) і такі організації суть не чим иншим як меншою, більшою, або дуже великою групою людей, що односторонно прийняли правила, після котрих зобовязують ся жити або працювати. Суть організації з п'яти або більше людей, що ведуть спільний торговельний інтерес. Суть більші групи людей, що односторонно ведуть просьвіту. Суть ще більші групи людей, що прийнявши між собою певні моральні засади, творять деномінації церковні.

Єсть наприклад около сто мільонів людей північної Америки, що по довгих борбах між собою прийшли до спільної гадки і утворили величезну народно-політичну організацію що зове ся: „Злучені Держави північної Америки.“ В міру сего видимо, що є багато різних добрих організацій під ріжними назвами. Но суть і злі організації; прм. коли збере ся шайка людей і односторонно згодить ся щоб мати на цілі пити, бити, рити і т. п. і така організація зве ся „організація батярека.“

Найбільшим, здаєть ся, блудом в рускім народі є те що Русини завдяки їх природі, чи може впливам сусідного народа, суть надто індивідуальні. Кожний Русин, здаєть ся, видить у собі все що потрібно для життя в суспільности, а тим самим кожний має амбіцію недовіряти другим, та радби винести ся „гонором“ понад всіх. Задля подержання великої свьчки в церкві, наш пересейний чоловік відрікає ся хочби і найкрасших гадок свого побратима, лише тому

що ворог його народа в очах других зробить „чимсь.“ Бесідник звернув увагу на те, аби між Русинами запанувало розумне довіре друг до друга, та щоб они творили бізнесові спілки і підносились матеріально, а тогди щоб не жєбрали у дівчат служанок по доларови на „Народний Дім“ і другі народні справи, але щоб в нас були багаті товариства, які би могли сотками та тисячами доларів заспокоювати потреби руского народа в Америці, щоб не вірили попам, що дурили їх гонорами через 25 літ часу, та щоб подали самі над собою, та не жили гадками та інтригами хитрих одиниць.

Д. М. Мельник гарно розвів ся над церковною політикою в Америці, указуючи на байдужність і нетактовність Русинів в тій справі. По знесеню панцини в Австрії, Русини задля своєї байдужности і несвідомости утратили много конституційних прав, за які тепер мусять кроваво бороти ся, а в Америці хотяй мають ті права, то однак одні з байдужности похитують головами і живють дальше в духовій темноті, після вскажівок, які дістають від престола з уст своїх проводирів у вовчих скірах. А другі знов дівставши якийсь будь „гонір“ від тихже проводирів, уганяють, агітують, брешуть, та піддержують гниле царство римского начальника темноти і деспотизму.

Девяту точку, про церковну організацію Русинів в Неварку, обговорив п. М. Барон, після ходу річи, який Вп. читачі знають з попередних чисел „Союза“. Він був радий з розумного перебігу віча, заявив публіці своє признанє і заохотив присутних до дальшої борби за народну справу. За ним в дискусії виступив Ляшок, председатрль уніяцко-католицької чверть парохії в Неварку, та став плакати, що єго голова до нічого, та аж римска мусить кермувати мертвими єго членами тіла і духа. Гарних оборонців по-

ставила унія на неваркєм вічу.

Та у відповідь гнилому католику д. Й. Простяк з Нью Йорку навів суд Кобзара:

„Кругом неправда і неволя Народ замучений мовчить, А на апостольским престолі, Чернець годований сидить“ (себто папа).

Один з найбільше сфанатизованих православних палмарів крізь плач виносив понад все царолавіє, та так несміло та невизивно, що загикавшись, замовк.

В послідне говорив „великий борець“ д. І. Слюзар. Він одним замахом змів з „лиці землі“ усі релігії з понами без ріжниць, та казав, що тільки „Хлопский Параграф“ зможе помогчи американській Руси. Розуміє ся, що люди не дуже хотіли тому вірити.

Председатель закінчив віче о год. пів 8 вечером короткою промовою. Людебули вдоволєні, і признали що віче відбуло ся в найбільшім порядку. Здало би ся, щоби самостійні Русини в Неварку уряджали частійше такі віча, з такою програмою та промовами, котрі провадять до освідомлення народа, — Вічовик.

НА ПРОДАЖ зелений фелон з епіграхилем і наручницями. 55 лал. довгий і 55 цал. широкий — \$32.00 Пишіть на адресу: „Sojuz“, 166 E. 4th St., New-York.

ПЕРША РУСКА КНИГАРНЯ В АМЕРИЦІ

Заснована в році 1904

продає всякі рускі книжки по приступній ціні, а іменно: букварі, провідники, читанки, повістки, опогіданя, історії, казки, співанники, штуки театральні, календарі, переписні листки, листові папери; — приймає старі книжки до оправи і виконує всякі друкарські роботи.

Цінники на жадане даром.

Пишіть на адресу:

RUSKA KNYHARNIA
404 Broadway
Scranton, Pa.

DR. "RICHTER'S PAIN-EXPELLER"

ВІ забезпечитесь від болів і утрати часу, если уживаете при ревматизмі, невралгії, подагрі, звихненнях, потовченнях, штивности мускулів, остудженнях і т. д.

Dr. RICHTER'S Pain-Expeller.

Він має успокоююче і лічничє діланє на болїні части тіла, если вечером сильно натрете. Дістати можна у всіх аптеках по 25 і 50 цт. Зважаєть на Аяхопа охоронну марку.

F. AD. RICHTER & CO.,
215 Pearl Street, New York, N. Y.

Tel. 1700 Orchard.

Dr. I. C. WEINZWEIG
ДЕНТИСТА
66 Second Avenue,
Betw. 3d & 4th St., NEW YORK.

Ліченє зубів без болю після найновішої методи. **Вставленє \$3.00.**

Письменна гаранція, найлучше заобходженє ся.

Години урядові: Від 9 рано до 8 вечером; в неділю від 9 рано до 3 по полудни.

„Магазин убрань“
М. БАРОНСЬКОГО.

Продає готові убраня по низьких цінах, притім кожний може розмовитись своєю рідною мовою так, що ніколи не може бути обдурений, а кожде закупленє убрание гварантує фірма.

M. BARONSKY,
109 Canal St., New York.

— Читайте однуку самостійну часопись „Союз.“

СІЧ ІДЕ! Народна драма в 3-ох діях. Ціна 40 сот. Висилає ся що найменше 5 прим. за 2 корони — 50 цт. М. Грабчук, Чернівці, ул. Паньська 18.

ДР. Ф. ВОЛФМАН,
220 E. 5th Street,
Недалеко 3 Еван! в НЮ ЙОРКУ

Европейский институт медицинский і електричности СПЕЦИАЛИСТ,

що має 20-літню практику і лічить всякого рода хвороти.

Коли ви чуєте ся ослаблені звичайними або хронічно задавненими хворотами як секретні, біль і катар жолудка, ревматизм, біль горла, хребта, грудей, катар носа, хворота очий, чирака, короста, боляки, рани, затруте крови, кровоток, корчі або інші хвороти, так не занедбуйте себе. Всяке занедбанє хоть і найлекшої хвороти є небезпечне і з часом стає ся невилічиме.

Всяке ослабленє організму, утома духова може бути тільки вилічена нашими спеціалістами.

Наша довголітна практика говорить сама за себе.

Всякі хвороти хотяй найбільш тяжкі ми лічимо в недовгїм часі завдяки нашій лабораторії.

Після найновішого системи устроєної електричности відділ з найновішими електричними апаратами на европейский лад всегда на услуги наших пациентов.

Час прийнятя:
В звичайні дні від 9 рано до 9 вечером в неділі від 9 рано до 5 вечером.

Dr. F. Wolfman,
220 E. 5th Street,
NEW YORK, N. Y.

Просить ся всіх інтересуючих читателів, щоб всякі правдиві вісти в їх околицях як: про жите і рух Русинів, добру роботу і т. п. надислали до нашої редакції, а тим самим спричиняєть ся до більшого заінтересованя нашої часописи.

Редакция радо поміщує дописи, що дотичуть ся життя нашого народа, як також розвідки вольної теми, окрім дописей о особистих нападах і інтригах не угрунтованих важнішими причинами.

Календарі „ЖОВНІРА“ і другі НА РІК 1909
по 30 центів в почтовых марках.
Купуйте у:
M. J. MURIN,
326 Neppershan Ave.
Yonkers, N. Y.

Telephone: 1686 Orchard.

Dr. Edward John Bero,
РУСКИЙ І ПОЛЬСКИЙ ЛІКАР

Урядові години: Від 8 до 10 рано, „ „ „ 1 „ 2 попол., „ „ „ 6 „ 8 вечер.
В неділю отворєно до 12 в полудне.

58 East 7th Street,
Betw. 1st & 2nd Ave., NEW YORK.

Братя Русини! Наша двадцятлітна діяльність на Американській землі, наша двадцятлітна праця між Славянами, наше двадцятлітне існуванє, під найбільшим доводом що фірма

P. V. ROVNIANEK & CO.,
є сполягливою, сталою, чесною і довіря гідною.

ЕСЛИ послыжете гроші до краю, хочете удложити гроші до банку на процент, хочете купити або вынїяти заграничні гроші, если потребуете шїфкарти до краю або з краю сюда; Если маєте до вириванія спадковї справи в старім краю або тут; Зголосїть ся з повним довірем на сталу, сполягливу фірму, найстарший християнско-славянський банковий, і нотарияльний заклад в Америці.

Листы адресуйте на котру небудь з наших канцелярий:

P. V. Rovnianek & Co.,
25 Ave. A, New York, N. Y.
612-614 Grant St., PITTSBURG, PA.
305 N. Water St., CONNELLSVILLE, PA.
В Время маємо своїх заступцїв: Кареті і Стоцкїм.

Илия Розенталь
Руский адвокат, 13 ПОВЕРХ
E. ROSENTHAL,
302 Broadway, New York.

УДІЛОВА ДРУКАРНЯ „СОЮЗ“
166 E. 4th Street, New York, City
принимает всякі роботи, що входять в обєм друкарської праці.
Припоручену роботу виконує ся на час і по можливо низькій ціні.
Принимает ся також замовленя з провінції.
Поручаємось